

V KORAK Z

VREMENSKIMI SPREMEMBAMI

PRIROČNIK ZA VZGOJITELJE IN UČITELJE

Dane Katalinič

V KORAK Z VREMENSKIMI SPREMEMBAMI

Avtor besedila: Dane Katalinič

Anketiranje: Mojca Rankl, Sanja Žgavc

Fotografije: Dane Katalinič

Jezikovni pregled: Nada Katalinić

Uredila: Jasmina Mlakar

Izdajatelj: Društvo DOVES – FEE Slovenia, Portorož

Leto izdaje: april 2026

Elektronska izdaja

Spletna publikacija

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 275227395

ISBN 978-961-7111-19-4 (PDF)

NAGOVOR

Spoštovane vzgojiteljice, učiteljice, učitelji in vsi, ki soustvarjate program Ekošola,

v času, ko se soočamo z vse izrazitejšimi vremenskimi spremembami in njihovimi posledicami, postaja razumevanje naravnih procesov ter odgovorno ravnanje do okolja ena ključnih nalog sodobnega izobraževanja. Vrtci in šole imajo pri tem izjemno pomembno vlogo, saj lahko že pri najmlajših spodbujajo radovednost, opazovanje narave ter razvoj znanj in veščin, ki pomagajo razumeti svet okoli nas.

Priročnik **V korak z vremenskimi spremembami** ponuja dragoceno didaktično podporo vzgojiteljem in učiteljem pri vključevanju tem, povezanih z vremenskimi pojavi, podnebnimi spremembami in prilagajanjem nanje, v vzgojno-izobraževalni proces. Posebna vrednost gradiva je v tem, da spodbuja raziskovanje, opazovanje in izkustveno učenje ter učence usmerja k razmišljanju o lastni vlogi pri varovanju okolja in prilagajanju na nove razmere.

V programu Ekošola si prizadevamo, da bi mladi razvijali spoštljiv odnos do narave, razumeli pomen biotske raznovrstnosti ter prepoznavali povezave med človekom, okoljem in podnebnimi spremembami. Le z znanjem, ozaveščenostjo in aktivnim sodelovanjem lahko gradimo družbo, ki bo znala odgovorno ravnati z naravnimi viri in se uspešno soočati z izzivi prihodnosti.

Iskrena hvala avtorju in soustvarjalcem za pripravo tega priročnika ter vsem vzgojiteljem in učiteljem, ki s svojim predanim delom prispevate k temu, da program Ekošola ostaja prostor učenja, raziskovanja in navdiha za trajnostno prihodnost.

Želim vam veliko uspeha pri delu z otroki in učenci ter veliko radovednih vprašanj, raziskovalnih odkritij in skupnih korakov v razumevanju sveta, v katerem živimo.

mag. Gregor Cerar
nacionalni koordinator programa Ekošola

UVOD

Naša "misija"

V tem didaktičnem gradivu želimo izpostaviti pomen naravnih pojavov, kot so vremenske spremembe, da bi v programu Ekošola nekoliko bolj izpostavili naravoslovne elementarne veščine in aktivnosti, ki bodo prispevale k spremembi odnosa in odzivnosti v smislu ozaveščenosti in pridobivanju temeljnih znanj, kako ravnati in se odzivati na vremenska dogajanja in ekstremne vremenske dogodke. Zato se v ekovrtcih in ekošolah spodbuja opazovanje, čustvovanje, doživljanje sveta, raziskovalno eksperimentiranje ...

V tem primeru gre za predmetne dejavnosti, in sicer:

- opazovanje neba in pojavov na nebu,
- seznanjanje z vrstami ogroženosti,
- seznanjanje z vremenskimi razmerami (nevihte, neurje),
- seznanjanje z vremenskimi spremembami,
- seznanjanje s toplotnimi obremenitvami,
- seznanjanje in iskanje načinov prilagajanja na novo realnost - živeti v koraku z vremenskimi spremembami.

VREMENSKE SPREMEMBE

Vremenske spremembe, ki jih vsakoletno doživljamo, postajajo vse intenzivnejše. Okoljska problematika je zato vse bolj pereča, narava pa nepredvidljiva. Negativne posledice se kažejo v spremenjenih vremenskih vzorcih: višjih temperaturah, sušah, ki ogrožajo pridelavo hrane, poplavam, plazovih, požarih ...

Ti dejavniki spreminjajo dosedanja utečeni način našega življenja, ki pa vplivajo na naše počutje v obliki tesnobe in čustvenih odzivov po doživetih eni od omenjenih situacij.

V takih situacijah pomembno vlogo odigrajo medsebojni odnosi kot pomemben zaščitni dejavnik, ki zmanjšuje občutek odtujenosti in omogoča večjo povezanost s skupino ali skupnostjo.

Odnos do okolja temelji na ozaveščenosti in znanju. Če ozaveščenost temelji na šibkem znanju in odsotnostjo razumevanja, je ta škodljiva. Ozaveščenost je temeljni problem.

Kako to spremeniti? Z razvijanjem **preventivnih ukrepov**, kot so:

- spoštljiv odnos do drugih in do okolja,
- ločevanje odpadkov,
- zmanjševanje emisij,
- energetske varčne sistemi,
- zdrav način življenja v sozvočju z naravo.

Čeprav je znano, žal pozabljamo, da je biodiverzitetna temelj našega obstoja - ohranja rodovitnost tal, uravnava klimo, skrbi za ravnovesje atmosferskih plinov, predeluje organske odpadke in oprašuje rastline. Uspešne bodo le tiste okoljske norme, ki sledijo naravnim zakonitostim.

Naša naloga je jasna: **Upoštevati norme narave in živeti v koraku z vremenskimi spremembami.**

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI POMEN RAZUMEVANJA VREMENSKIH SPREMEMB

Vremenska dogajanja vplivajo na vse elemente okolja, zato je pomembno, da o njih govorimo jasno in odkrito. Le tako lahko spodbudimo razmišljanje o naši prihodnosti in o tem, kako se prilagajati novim razmeram ter zmanjšati tveganja, ki jih prinašajo ekstremni vremenski pojavi. Ob vseh teh ekstremnih dogodkih se postavlja vprašanje, kakšna bo naša prihodnost?

Izziv sodobnega časa terja zavedanje, da je lahko le z aktivnim odnosom, sodelovanjem in prilagajanjem nepredvidenim situacijam mogoče zmanjševati negativne posledice, da bi bili boljše pripravljeni na prihodnost.

DEJSTVA VREMENSKIH SPREMEMB, KI JIH ČUTIMO

• Dvig povprečne temperature zraka (vir: medmrežje 1)

- Po podatkih Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) se povprečna temperatura zraka v Sloveniji v zadnjih desetletjih zvišuje hitreje kot globalno povprečje (medmrežje 1).

- Z golimi podatki: po letu 1961 do danes se je temperatura zvišala za približno 2 - 2,7 stopinj Celzija (medmrežje 2).

- Leto 2024 je bilo rekordno toplo s povprečno temperaturo zraka 10,8 stopinj Celzija in s temperaturnim odklonom okoli + 1,8 stopinj Celzija glede na referenčno obdobje 1991 - 2020 (medmrežje 2).

Slika 1: Junijsko-julijske ekstremne vročine leta 2025

- Med obdobjem 1961 - 2011 je bil trend naraščanja temperature nekoliko močnejši v vzhodnem delu Slovenije kot na zahodu (medmrežje 2).

- To pomeni, da toplotno obremenitev občutijo bolj notranjost države in vzhodne regije - kar je relevantno za naše pravočasno ukrepanje.

• Padavine - spremembe v količini in razporeditvi

- Po podatkih ARSO/okoljskih kazalcev je trend sprememb padavin v Sloveniji **nejasen**: letna količina padavin ne kaže enoznačnega, statistično zanesljivega trenda (medmrežje 1).

- V zadnjih letih opazamo **povečanje ekstremov**: več epizod močnih padavin (naliv, neurja), hkrati pa tudi pogostejša sušna obdobja - to prispeva k večji variabilnosti padavin (medmrežje 3).

- Letno za padavine **ne** opazimo nujno zmanjšanja, vendar sezonska razporeditev (poleti suše, pozimi močnejše padavine) postaja izrazitejša (medmrežje 1).

Slika 2: Nevihtni oblak kumulonimbus

• Trajanje sončnega obsevanja (število sončnih ur)

- Po podatkih ARSO in okoljskih kazalcev se je trajanje sončnega obsevanja v Sloveniji od 70. let prejšnjega stoletja **povečalo** (medmrežje 2).
- Konkreten številčni podatek: povečanje je ocenjeno na približno **+ 12 odstotkov** povprečja obdobja 1991 - 2020.
- Leta z največ sonca so bila predvsem po letu 2000 - zadnja leta so nadpovprečno osončena (medmrežje 2).

Slika 3: Bukovniško jezero

- **Spremembe v izhlapevanju/potencialni evapotranspiracij**
 - Dokumenti o podnebnih kazalcih za Slovenijo (1961 - 2011) kažejo, da se zaradi višjih temperatur in več sonca povečuje potencialna evapotranspiracija, kar pomeni več izhlapevanja (medmrežje 1, 2).
- **Segrevanje površinskih in podzemnih voda (vir: medmrežje 4)**
 - Po poročanju okolje - vizij in združenih ocen se temperatura površinskih in podzemnih voda v Sloveniji zvišuje.
 - To ima posledice za ekosisteme - rastišča, oksigenacijo, življenjski cikel vodnih organizmov.

VREMENSKA OPOZORILA

• VRSTA OGROŽENOSTI

- Veter
- Sneg/led
- Nevihte
- Megla
- Izjemno visoke temperature
- Obalni dogodki
- Požari v naravnem okolju
- Snežni plazovi
- Dež - poplave
- Plazenje

• REDNO SEZNANJANJE Z VREMENSKIMI RAZMERAMI

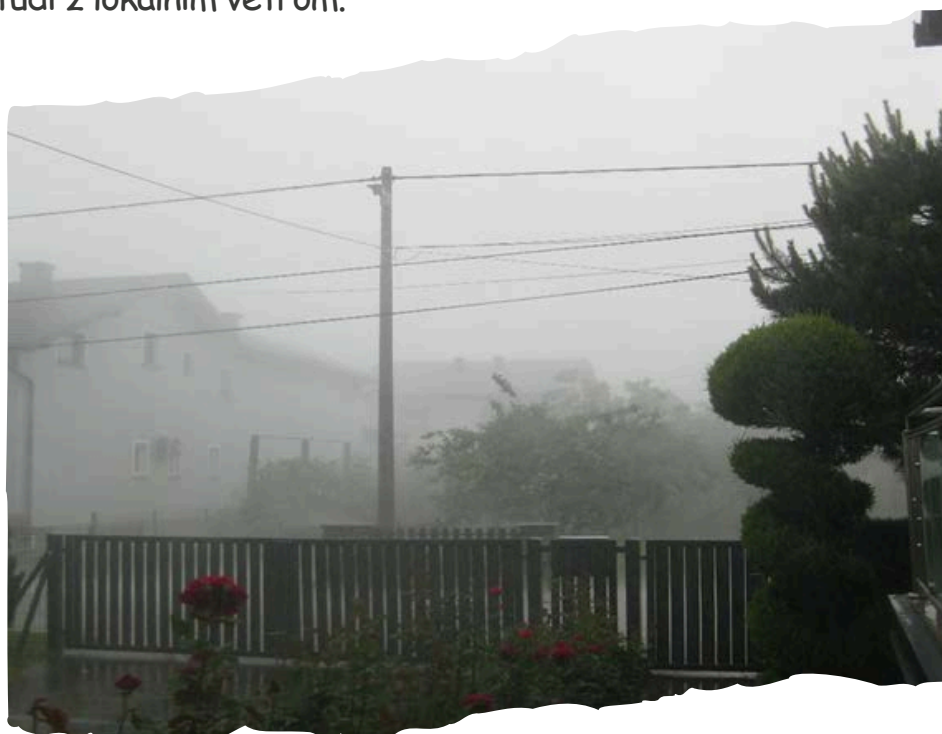
Seznajamo se redno z vremenskimi razmerami in podrobnostmi v zvezi z napovedmi vremenskih razmer. Upoštevajmo izdana priporočila, posebej pri napovedanih zelo burnih meteoroloških pojavih, na širšem območju, kjer je verjeten nastanek gmotne škode, nesreč, ogrožanje človeških življenj ...

Zato je nujno pogostejše seznanjanje s podrobnostmi v zvezi z napovedanimi vremenskimi razmerami in tveganji.

• NEVIHTA ALI NEURJA - KAKŠNA JE RAZLIKA?

NEVIHTA je vremenski pojav, ki je definiran z grmenjem, strelami, močnim dežjem in pogosto tudi z lokalnim vetrom.

Slika 4: Nevihta

NEURJE je splošen izraz, ki vključuje katerekoli ekstremne vremenske razmere, ki povzročajo škodo ali nevarnost - lahko gre za orkanski veter, dolgotrajne nalive, točo več jih dimenzij ali kombinacijo več pojavov.

Slika 5: Rob nevihtne celice (poličasti oblak, znan kot Arcus), 03. 08. 2025

Da bi razliko ponazorili preprosto, si pogledjmo naslednjo primerjalno tabelo (vir: medmrežje 5).

LASTNOSTI	NEVIHTA	NEURJE
TRAJANJE	OBIČAJNO KRAJŠE (30-60 MIN)	LOKALNO TRAJA VEČ UR
ZNAČILNI POJAVI	GROM, STRELE, MOČAN DEŽ	VETER, TOČA, NALIVI, POPLAVE, KOMBINACIJE
OBMOČJE	LOKALIZIRANO	ŠIRŠE, LAHKO CELE REGIJE
POVZROČENA ŠKODA	OBIČAJNO OMEJENA	LOKALNO OBSEŽNA IN DOLGOTRAJNA
VIRI NASTANKA	KONVEKCIJA	FRONTE, CIKLONI, TEMPERATURNI KONTRASTI

• VROČINSKI VAL

Vročinski val je obdobje prekomerno vročega vremena. Iz leta v leto so vročinski valovi postali pogostejši in zaradi podnebnih sprememb postajajo izrazitejši. Čutimo ga po visokih temperaturah, ki trajajo po več dni. V Sloveniji Agencija RS za okolje (ARSO) opredeljuje vročinski val kot situacijo, ko dnevne temperature tri ali več dni zapored presežejo 30 stopinj Celzija, z minimalno temperaturo ponoči nad 20 stopinj (vir: medmrežje 6).

Slika 6: Mladiči bele štorklje (junij 2025)

Vrsta posledic vročinskega vala:

HITRO RAZVIJAJOČA SUŠA

VELIKA OBREMENITEV
PREBIVALSTVA

POMANJKANJE
VODE

OMEJITVE PORABE
VODE

KMETIJSKA
SUŠA

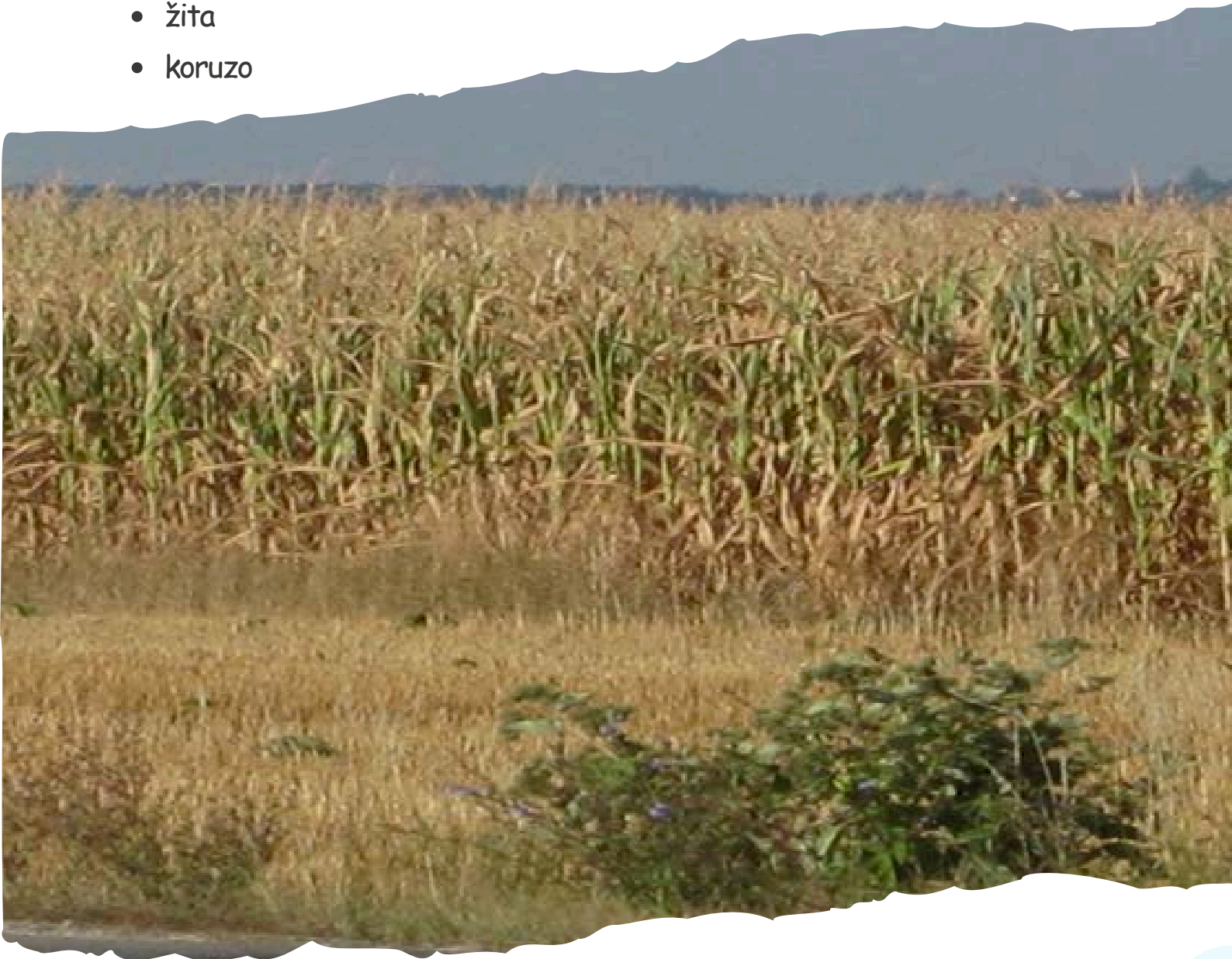

• Kaj je suša?

Suša je dolgotrajno pomanjkanje vode.

Suša prizadene:

- poljščine
- travnike
- žita
- koruzo

Slika 7: Gančani, koruzno polje (junij 2025)

NEKAJ MEDIJSKIH NASLOVOV O VREMENSKIH DOGODKIH V SLOVENIJI

- Slovenijo so zajele prve nevihte
- Močni nevihtni sistemi povzročili poplave v več krajih na Štajerskem z razlivanjem vodotokov in hudournimi poplavami
- Težišče padavin bo najverjetneje na Primorskem in Notranjskem opozarja ARSO
- Reke že naraščajo
- Civilna zaščita že pripravljena
- V Piranu in Izoli morje premikalo avtomobile, valovi visoki do treh metrov
- Morje opustošilo Piran
- Huda ura v Sloveniji: toča uničevala vse pred seboj
- Ponoči huda ura nad Slovenijo: od Posočja do Prekmurja vihar, vetrolom in toča
- Silovito neurje znova opustošilo predele Koroške - meteorne vode, plazovi
- Na Gorenjskem grozi 170 plazov, Koroško Belo bi lahko izbrisalo v 10 minutah
- Burja na vipavskem in ajdovskem uničila češnje, vrtnine, škoda milijonska
- Suša prizadela skoraj vse poljščine in travinje
- Suša zajela vso Slovenijo. Poljščine, koruza in zelenjava pod udarom ...

TOPLOTNE OBREMENITVE

VEDNO VIŠJE MAKSIMALNE TEMPERATURE V POLETNIH MESECIH NAREKUJEJO UVAJANJE UKREPOV ZA OMILITEV TOPLOTNE OBREMENITVE

- **Zelene površine kot blažilci toplote**

Zelene površine so naravne tovarne zraka, filtrirajo zrak, vsrkavajo ogljikov dioksid in ga s procesom fotosinteze vgradijo kot element za svojo hrano ter v ozračje oddajo kisik, brez katerega za živa bitja ni življenja. Zelene površine v urbanih okoljih pomembno blažijo toplotne obremenitve.

Slika 8: V poletnih dneh je senca pomembna za varno igro in zaščito pred škodljivimi sončnimi žarki.

- **Drevesa, ki so odporna na podnebne spremembe in ekstremne razmere**

- Drevesa odporna na vroče in suhe razmere:
 - Oljka
 - Rožič
- Drevesa, ki prenesejo nalive in prepojena tla:
 - Žalujoča vrba
 - Močvirska cipresa
- Drevesa, ki prenesejo ekstremne temperature tako mraz kot vročino:
 - Hrast (različne vrste)
 - Ginko, topol
 - Bor, bela breza
 - Jelka, divji kostanj, cipresa

PREPOZNAJMO STRAH KOT ODZIV, KI NAS VARUJE PRED NEVARNOSTMI

Doživete situacije neurij, neviht, požarov ... in njihovih posledic najbolj prizadenejo otroke, ker jih doživljajo kot nenadne, nepričakovane in njim nerazumljive. Doživete situacije ekstremnih razmer vplivajo na ljudi različno, ki se izražajo skozi tesnobo, astrofobijo (strah pred grmenjem, strelo), nespečnost, glavobol ... Te situacije doživljamo kot zastrašujoče - strah. Strah je eno najpogostejših in najmočnejših čustev, ki spremljajo človeka od rojstva. V takih situacijah pomembno vlogo pri predšolskih otrocih in mladostnikih odigrajo vzgojitelji in učitelji, da s pogovorom o doživeti situaciji strah sprejmejo kot naravni del človeške izkušnje, katerega prepoznamo kot odziv.

POGOVOR

Vodimo pogovor o doživetih dogodkih, o občutkih, spodbujamo kritično razmišljanje v interakciji z otroško ustvarjalnostjo. S pogovorom in z vprašanji animirajmo inovativnost otrok pri seznanjanju in reševanju problemov v zvezi z vremenskimi spremembami.

Z zgodnjim seznanjanjem otrok z vremenskimi spremembami vplivamo na procesno spremljanje celostne osebnosti otroka in s tem na njegov odnos do bližnjega in širšega okolja ter na proces iskanja odgovorov, ki obsega iskanje informacij, oblikovanje odgovorov in preizkušanje le - tega. Informacije otroci pridobivajo s pomočjo opazovanja in razlago opazovanj ter različnih pisnih virov.

KREATIVNOST

Uporabimo doživete otrokove situacije vremenskih razmer za spodbujanje otroške ustvarjalnosti kot temelj kreativnosti, kjer so edukatorji najprej vzgojitelji, učitelji, ki bodo pri otrocih, učencih razvijali občutljivost za probleme, doživete situacije.

OD OTROŠKE AKTIVNOSTI DO KREATIVNOSTI

Že v predšolskem obdobju otrok razvija sposobnosti opazovanja, čustvovanja, doživljanja sveta in raziskovanja. Predpogoj za to, da bi lahko otrok v predšolskem obdobju postal aktiven soudeleženec dogajanja v okolju, je ta, da mora biti deležen kompleksne vzgoje, naučiti se mora živeti z naravo, doživljati in ustvarjati, a vse to preko igre. Naravno okolje je bogato z naravnimi materiali in to okolje omogoča najrazličnejše aktivnosti. Te aktivnosti segajo na področje naravoslovnih in okoljskih vsebin, ki se lahko uresničujejo skozi različne dejavnosti.

Slika 9: Inovativno otroško raziskovanje

Otroška kreativnost je temeljna za celovit razvoj otroka - mladostnika. Otroci so ustvarjalni, ker jih odlikuje lastnost, kot je močna volja, radovednost, akcija, iniciativnost, ustvarjalni nemirni duh, pogum ...

Otroci so kreativni, ker imajo potrebe po uresničevanju edinstvenega življenjskega sloga, ki se oblikuje že od zgodnje mladosti. To so notranje potrebe po spontanosti, odprtosti, eksperimentiranju, ki se oblikuje skozi medsebojne harmonične odnose med posamezniki in njihovim okoljem.

UGOTOVITVE

Vremenske spremembe so naša nova realnost in čas prilagajanja na nove vremenske razmere v korak z vremenskimi spremembami.

VPRAŠALNIK ZA OTROKE - VRTEC (drugo starostno obdobje)

PREVENTIVNO DELOVANJE PRED NEVIHTO ALI UJMO

Nevihtam ali ujmi se ne moremo izogniti, lahko se pa pripravimo, da bi zmanjšali posledice. Da bi pri tem bili uspešni, je pomembno, da pozorno spremljamo vremensko napoved in tako preventivno poskrbimo najprej zase, naš dom in bližnje.

VPRAŠALNIK O VARNOSTI IN PREVENTIVI

Navodila za izvedbo vprašalnika:

- **Za vzgojitelje:** Otrokom vprašanja preberite počasi in razločno. Njihove odgovore zabeležite z diktafonom, da boste kasneje lahko analizirali njihovo razumevanje naravnih pojavov.
- **Za učitelje:** Učencem razdelite vprašalnik, na katerega naj samostojno zapišejo svoje odgovore in razmišljanja.

VPRAŠANJA

1. Osebna varnost na prostem

- Kako boš ravnal, če te toča ujame na prostem?
- Ali meniš, da so pokrivalo na glavi, dežnik ali podobni pripomočki dovolj dobra zaščita pred točo? Utemelji svoj odgovor.

2. Skrb za živali

- Kako boš pomagal hišnim ljubljencem, ki ob nenadni nevihti ne najdejo zavetja?

3. Zaščita doma in lastnine

V primeru napovedi toče, močnega vetra ali obilnega deževja, kako bi poskrbel za naslednje stvari:

- **Vaš avto:** Kam ga lahko umaknemo ?
- **Vrt in gredice:** Kako zaščitimo rastline?
- **Hišna okna:** Ali jih je treba zapreti ali dodatno zavarovati?
- **Lahki in lomljivi predmeti na balkonu ali terasi:** Kam jih spravimo?
- **Klet ali pritlični prostori:** Kako bi ravnal, če bi obstajala nevarnost vdora vode v hišo?

VPRAŠALNIK ZA UČENCE I. TRIADE 9 LETNE OSNOVNE ŠOLE

PREVENTIVNO DELOVANJE PRED SUŠO

Suša in vročinski val imata vpliv na okolje, ki prizadeneta sušna kot vlažna območja, da bi zmanjšali in umilili posledice suše je potrebno ukrepanje za zmanjševanje škode.

VPRAŠALNIK O UKREPIH ZA ZMANJŠEVANJE IN OMILITEV ŠKODE PRED SUŠO

Navodila za izvedbo vprašalnika:

- **Za vzgojitelje:** Otrokom vprašanja preberite počasi in razločno. Njihove odgovore zabeležite z diktafonom, da boste kasneje lahko analizirali njihovo razumevanje naravnih pojavov.
- **Za učitelje:** Učencem razdelite vprašalnik, na katerega naj samostojno zapišejo svoje odgovore in razmišljanja.

VPRAŠANJA

1. Suša je neizogiben izziv za vrtnarje, vrtnarje, poljedelstvo ...

- Kako boš zaščitil svoj zelenjavni vrt?
- Zakaj je potrebno spremljanje stanja tal in rastlin ter prilagajanje zalivanja?
- Zakaj zbirati in hraniti vodo? Utemelji svoj odgovor.

2. Vremenska slika in napoved kažeta na prihajajoči vročinski val – visoke temperature.

Odgovori na naslednja vprašanja:

- Ali lahko v zaprtem avtomobilu pustimo živalske ljubljence, otroke, gibalno ovirane ljudi ...?
- Kaj je hidracija in kako ravnaš?
- Kako pomagaš starejšim ljudem, sosedom, ki živijo sami doma?
- Kako se zaščitiš pred soncem?

MOJCA RANKL

Vrtec »Otona Župančiča« Slovenska Bistrica

ODGOVORI: Oddelek otrok 5 - 6 let, 38 otrok, dva oddelka, odgovarjali so v vsaki skupini vsi hkrati (jutranji krog) odgovori so se ponavljali.

1. Osebna varnost na prostem

Kako boš ravnal, če te toča ujame na prostem?

Skrili bi se, v čoln bi šli, v hišo v trgovino, ali pa v garažo in avto, v cerkvicu, pod dežnikom, ali pa v prikolicu.

Dežnik, lahko strga, ga tak močno, lahko se naredi taka lukna.

Mi smo šli v hišo. Mami je rekla, da moram bit notri.

Ali meniš, da so pokrivalo na glavi, dežnik ali podobni pripomočki dovolj dobra zaščita pred točo? Utemelji svoj odgovor.

Ne, ni dovolj, ga bi odpihnalo. Te bo zbolelo na nogo, ali na roko, ali na glavo. Ne boš mogel več migat zaradi toče.

Morate it v nadstropje, da te ne vdari.

Če maš kapo, ti lahko na glavo prileti. Al pa še strela vdari, ti zagori. Pa kapa bi se razluknjala.

Enkrat je ati dal bundo čez glavo, pa smo hitro šli v avto.

2. Skrb za živali

Kako boš pomagal hišnim ljubljencem, ki ob nenadni nevihti ne najdejo zavetja?

Moramo jih dati not, v hišo ali avto ali v stavbe, še avte. Niti bika ne smemo pustiti zunaj.

Enkrat, ko smo se mi peljali domov, so strele pokale, pa je ena v naš avto poknala. Strah me je bilo.

Jakeca našega smo dali v škatlo, ko je bilo zelo mrzlo.

3. Zaščita doma in lastnine

V primeru napovedi toče, močnega vetra ali obilnega deževja - kako bi poskrbel za naslednje stvari?

Vaš avto: Kam ga lahko umaknemo?

*V garažo ga damo, ga ne sme zrušit, ga še rabimo.
Notri da ati avto, v garažo.*

Na pesku imamo garažo za avto.

Mami da avto pri Merkatorju, doma mam eno zeleno mrežo, da nena pade cigu gor.

Helikopterju lahko krilo zlomi.

Vrt in gredice: Kako zaščitimo rastline?

Moja babi ma rastlinjak, to je taka hiška za rastline.

Nam so dali rastlinjak. Drugače pa odnese rastline.

V hišo jih ne moremo dat.

Obtolκλο je paradižnik. Mreža ni varna, lahko zagori. Za paradižnik mamο tako mrežo, solata pa je zunaj.

Pa tako blato je, je jih ne moreš več imet za čaj. Polomi jih.

Toča napada v tako skledo. Potem voda zmrzne, potem pa je taka vodica.

Balkonske rože: Kaj storimo s koriti?

Ne morejo rasti, močni veter jih nese, lahko dol padejo, zlomi jih, zagnijejo, moja mami jih je dala tam ko je rastlinjak, da jih je lahko zaščitila.

Mi mamο doma tako mrežo.

Hišna okna: Ali jih je treba zapreti ali dodatno zavarovati?

Zapret moramo. Poplava lahko pride.

Moramo zapret, da ne pride močni veter not v hišo.

Zlomlo bi se okno - šipa. Veter pride pa voda not.

Lahki in lomljivi predmeti na balkonu ali terasi: Kam jih pospravimo?

*Vse se lahko zlomi, noter jih damo, veter jih odpihne,
zapret motamo dežnik, nebi ga našli.*

Klet ali pritlični prostori: Kako bi ravnal, če bi obstajala nevarnost vdora vode v hišo?

*Gremo ven, na visoko, ali pa v grad, ali pa v
cerkvico.*

Gasilce bomo poklicali.

SANJA ŽGAVC

OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica

ODGOVORI: PRVA TRIADA

1. Osebna varnost na prostem

Kako boš ravnal, če te toča ujame na prostem?

- Šel bi pod streho (17x);
- Bom poiskal streho (3x);
- Greš pod streho;
- Najdem streho;
- Odhitel bi pod bližnjo streho;
- Poiskala bom streho;
- Si pod streho;
- Čimprej poiščem streho;
- Takoj bi stekel do strehe;
- Bi poiskal streho;
- Šel bom pod streho;
- Skril se bom na varno mesto;
- Skrijem se v hišo;
- Skriješ se v bližnjo hišo
- Skrila se bom pod mizo;
- Greš na varno mesto pod mizo;
- Skrila bi se v posteljo;
- Poiskal bi kakšno jamo;
- Šla bom v hišo;
- Čimprej bi poiskala varen prostor;
- Šel bom v sadovnjak pod mrežo;
- Se počepneš;
- Šla bi pod smreko;
- Skrila se bom pod drevo (7x);
- Skrila bi se v bunker;
- Skril bi se v gozd (3x);
- Splezal bom na drevo;
- Šel bom v jamo;
- Šel bom v hišo ...

Ali meniš, da so pokrivalo na glavi, dežnik ali podobni pripomočki dovolj dobra zaščita pred točo? Utemelji svoj odgovor.

- 10 jih je odgovorilo zgolj z NE;
- Ne, ker lahko dežniku naredi luknjo;
- Ne, ker bi se zlomilo;
- Ne, ker lahko strga dežnik (2x);
- Ne, ker nista močna;
- Ne, ker nista prilepljena;
- Ne, ker prebije dežnik;
- Ne, pokrivala te ne zaščitijo pred točo;
- Dežnik, ali drugi pripomočki niso najbolj varni;
- Da, dežnik;
- Ne, toča dežnik uniči (12x);
- Ne, niso močna dovolj;
- Toča uniči pokrivalo ...

2. Skrb za živali

Kako boš pomagal hišnim ljubljencem, ki ob nenadni nevihti ne najdejo zavetja?

- Odpeljali bi jih domov (2x);
- Da jih bomo vzeli v hišo (10x);
- Skrili bi ga,
- Odnegli bi ga domov (13x);
- Vzela bi jih s seboj;
- Vzela bi ga v roke in zavila v odejo;
- Hitro bi jih poiskala in peljala v varen prostor;
- Odnegli bi ga na suho;
- Poiskal bom brlog;
- Bi jo povabila v hišo in poklicala pomoč za živali;
- Grem k živali in jo dam v hišo;
- Mu pomagam;
- Dal bi jih pod streho (4x);
- Lahko ji pomagaš;
- Zaščitil jih bom;
- Prinesel ga bom v hišo in ga čuval ...

3. Zaščita doma in lastnine.

V primeru napovedi toče, močnega vetra ali obilnega deževja, kako bi poskrbel za naslednje stvari:

Vaš avto: Kam ga lahko umaknemo?

- Lahko ga skrijemo, premaknemo, potisnemo prestavimo v garažo (26x);
- Premaknemo ga pod streho (8x);
- Premaknil bi ga pod nastrešek (2);
- Premaknil bi ga pod drevo;
- Premaknil bi ga v halo;
- Odpeljemo ga pod skedenj;
- Umaknemo ga v garažo, ali pav delavnico;
- Čez avto damo mrežo ...

Vrte in gredice: Kako zaščitimo rastline?

- Rastline zaščitimo z mrežo (11);
- Pokrijemo z folijo (8x) (polivinil);
- Pokrijemo jih (8x);
- Tako, da jih že prej nasadimo v rastlinjak, hišica na vrtu, topla greda, vrtna streha (7x);
- Naredimo streho (2x);
- Damo jih pod zavetje;
- Damo jih v hišo;
- Pokrijemo jih z odejo;
- Nad vrtom bi dala mrežo, gredice pa bi dala v garažo

Balkonske rože: Kaj storimo s koriti?

- Premaknemo jih v hišo (21x);
- Damo jih pod streho (4x);
- Dala bi jih dol iz balkona in jih dala pri ograji
- Pospravimo jih, umaknemo, damo v zavetje (5x)
- Nič (5x);
- Damo jih v garažo;
- Damo jih v iz polic

Hišna okna: Ali jih je treba zapreti ali dodatno zavarovati?

- Okna moramo zapreti (20x);
- Okna moramo dodatno zavarovati (13x);
- Okna moramo zapreti in zavarovati (3x);
- Okna zaščitimo roleto damo dol (2x);
- Okna zavarujemo, npr. s folijo;
- Moramo jih obnoviti;
- Hišna okna bi takoj tekla zapret, ker ko gre toča, lahko naleti v hišo

Lahki in lomljivi predmeti na balkonu ali terasi: Kam jih pospravimo?

- Pospravili bi jih v hišo (19x);
- Dali bi jih v garažu (6x);
- Dali bi jih v klet (3x);
- Pospravimo pod streho (3x);
- Pospravimo blazine;
- Pospravimo vse, kar je iz blaga ali papirja;

- Damo v stran;
- V zavetje na kup;
- Na teraso (2x);
- Damo jih na štaló;
- Na balkon;
- Pospravimo jih na omaro
- Spustimo zaveso

Klet ali pritlični prostori: Kako bi ravnal, če bi obstajala nevarnost vdora vode v hišo?

- Nič (6X);
- Zbežal/a bi ven (7x);
- Šli bi v drugo nadstropje, najvišje, na vrh hiše (5x);
- Pred vrata bi dali vreče s peskom, poplavne vreče (8x);
- Dali bi zaščito (2x);
- Dali bi zamašek ali brisačo;
- Hitro bi dali nekaj na razpoko;

- Klet zaklenemo in jih zavarujemo tako, da jih zalepimo z nepremočljivim lepilom;
- Vzel bi vedro in zlival čez balkon;
- Poklicala bi letalo naj pridejo po mene;
- Hitro bi dal pod razpoko vedro;
- V kleti skopljemo rove, v hiši pa založimo vreče peska;
- Vklpimo pumpo;
- Zaščitil bi tako, da pribijem žeblice;
- Postavimo vedro ...

ODGOVORI: DRUGA TRIADA (48 vprašalnikov)

1. Osebna varnost na prostem

Kako boš ravnal, če te toča ujame na prostem?

- Hitro bi tekkel, tekla v najbližjo hišo (15x);
- Bom poiskal/a najbližjo streho, počakam da toča mine (11x);
- Skril se bom na varno mesto, zavetje, zatočišče (9x);
- Skrijem se pod drevesom (6x);
- Stečem v bližnjo vas;
- V trgovino bi šla/šel (2x);
- V avtu bi ostal, v avto bi se skril (2x);
- Hitro bom poiskala zavetje, ampak ne pod drevesom;
- Odprla bi dežnik, če bi ga imela ali pa zbežala najbližje;
- Skril bi se pod nekaj, kar je trdo

Ali meniš, da so pokrivalo na glavi, dežnik ali podobni pripomočki dovolj dobra zaščita pred Točo? Utemelji svoj odgovor.

- Da, saj menim da je to dovolj in se nebi nič zgodilo;
- Da, malo pa že;
- Vsi ostali so odgovorili z : ne,
- ... ker lahko dežniku naredi luknjo (15x);
- ... ker bi se zlomilo (3x);
- ... ker se lahko strga ali uniči dežnik (14x);
- ... ker ni dovolj močen, trden;
- ... pokrivala te ne zaščitijo pred točo, niso dovolj (5x);
- ... toča je »špičasta« , ni vedno enake oblike, se lahko kaj zgodi;
- ... lahko te poškoduje kljub temu, boli če te zadene v glavo, lahko omedlimo (9x) ...

2. Skrb za živali

Kako boš pomagal hišnim ljubljencem, ki ob nenadni nevihti ne najdejo zavetja?

- Dal/a, nesla bi ga v hišo (17x);
- Nesla/nesel ga bi domov, poskrbel zanj, mu pripravil varno zavetje, hrano in pijačo (22x);
- Pokril se bom z bundo in šel po njega;
- Odpelješ jih v zavetišče in jim daš veterinarsko oskrbo;
- Vzel bi ga k sebi;
- Hitro ga vzameš in daš nekam na varno (2X);
- Ne vem, ker ga še nisem imel;
- Jokal se bi;
- Vzela bi ga domov in tam poskrbela zanj, ko pa bi te nevihte konec, pa bi objavila sliko na omrežji in če je od koga bi lahko prišel ponj. Če pa nima lastnika, ga obdržim in skrbim zanj

3. Zaščita doma in lastnine.

V primeru napovedi toče, močnega vetra ali obilnega deževja, kako bi poskrbel za naslednje stvari:

Vaš avto: Kam ga lahko umaknemo?

- Parkiramo, prestavimo v garažo (32x);
- Premaknemo ga pod streho (3x);
- Premaknil bi ga pod nastrešek (3x);
- Odrasli osebi bi rekla naj ga da pod streho (3x);
- Poiskala bi odraslo osebo, ker bi vedela kaj narediti;
- Pokril bi ga s kovtrom;
- Pod kakšno streho, ali garažo, če pa ni garaže pa ga zaščitim z odejami, kovtri;
- Postavila bi pod zavetje;
- Premaknil bi ga v hlev

Vrte in gredice: Kako zaščitimo rastline?

- Ni odgovora (5x);
- Ne vem;
- Rastline zaščitimo z mrežo (17x);
- Pokrijemo s folijo (7x) (polivinil);
- Pokrijemo jih (6x);
- S sajenjem v rastlinjak (4x);
- Postavimo pod streho (2x);
- Damo jih v hišo (3x);
- Pokrijemo jih z odejo;
- Pokril ga bi z veliko posodo

Balkonske rože: Kaj storimo s koriti?

- Ni odgovora (4x);
- Premaknemo jih v hišo (20x);
- Damo jih pod streho (5x);
- Umaknemo jih iz balkona (4x);
- Damo jih v garažo (8x);
- Shranimo na varno mesto (4x);
- Dala bi jih za tisti čas v en hladan prostor;
- Jih dam v klet, rastlinjak;
- Jaz bi jih dala na tla, ob steno

Hišna okna: Ali jih je treba zapreti ali dodatno zavarovati?

- Ni odgovora (4x);
- Okna moramo zapreti (9x);
- Okna moramo dodatno zavarovati (1x);
- Okna moramo zapreti in zavarovati (6x);
- Okna zaščitimo z roletom (13x);
- Okna zavarujemo z žaluzijami (2x);

Lahki in lomljivi predmeti na balkonu ali terasi: Kam jih pospravimo?

- Ni odgovora (5x);
- Pospravili bi jih v hišo (29x);
- Dali bi v garažo, ali kak drug zaprt prostor (7x);
- Pospravimo pod streho (2x);
- Na mizo, ali pod mizo;
- Pospravimo v hlev;
- Pospravimo jih v kovčke ;
- Postimo jih;
- Na svoje mesto jih pospravimo

Klet ali pritlični prostori: Kako bi ravnal, če bi obstajala nevarnost vdora vode v hišo?

- Pred vrata bi dali vreče s peskom, poplavne vreče (12x);
- Izkopali bi luknje v tla, da se voda odteče;
- Vzel bi vedro in zalival čez balkon;
- Vzela bi lonec in vodo zajemala, pa tudi brisače bi dala tam, ko toči voda;
- Dala bi brisače;
- Šla bi po brisače in začela čistiti;
- Nekako bi to zaščitila in preprečila;
- Naredila bi kamero;
- Sprostil bi odtok (2x);
- Šla bi na varno v hišo, kjer ni vode (2x);
- Odšla bi v klet in poklicala gasilce, starše, pomoč (3x)I;
- Zaprli bi okna in vrtata v kleti (3x);
- Bi se skrila v klet;
- Ne vem

VKLJUČIMO OTROKE V OTROŠKI RAZMIŠLJAJOČI
SVET SOOČANJA IN REŠEVANJA PROBLEMOV
VREMENSKIH SPREMEMB, DA ZAŽIVI OTROŠKA
AKTIVNOST IN KREATIVNOST SKOZI VSE OBLIKE
KURIKULA ZA PREDŠOLSKE OTROKE IN UČENCE
I. TRIADE 9-LETNE OSNOVNE ŠOLE.

UPORABLJENI VIRI:

- Medmrežje 1: www.arso.si, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Medmrežje 2: www.meteo.si, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Medmrežje 3: www.portalgov.si, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Medmrežje 4: www.arso.gov.si/vode/podatki, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Medmrežje 5: <https://www.etocka.si/nevihte/>, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Medmrežje 6: <https://www.vreme-info.si/vrocinski-val--evropa-slovenija-posledice>, pridobljeno dne 6. 3. 2026, pridobljeno dne 6. 3. 2026.
- Fošnarič, S., Katalinič D., (2012). Didaktične usmeritve za izvedbo raziskovalnih in eksperimentalnih dejavnosti predšolskih otrok na področju naravoslovja. Pedagoška fakulteta Univerza v Mariboru.

